

Themalijst

Beiaardmuziek – Torenmuziek 2015

Stad KORTRIJK

TORENMUZIEK KORTRIJK | ZOMER 2015

Maandag 6 juli | 20u | Sint-Maarten/Begijnhof
FLORIAN COSAERT
stadsbeiaardier van Izegem

Maandag 13 juli | 20u | Sint-Maarten/Begijnhof
BOUDEWIJN ZWART
stadsbeiaardier van Amsterdam en Dordrecht (NL)

Maandag 20 juli | 20u | Belfort/Grote Markt
AN LOMMELEN & DINA VERHEYDEN
vierhandig beiaardduo DNA

Maandag 27 juli | 20u | Belfort/Grote Markt
FILM & BEIAARD - TOM VAN PEER
stadsbeiaardier van Lokeren& vertoning van de film
'BIENVENUE CHEZ LES CH'TIS'

Maandag 3 augustus | 20u | Belfort/Grote Markt
POP & BEIAARD - KENNETH THEUNISSEN
stadsbeiaardier van Gent en Hasselt
& de band 'SOUND OF LEXIE'

Maandag 10 augustus | 20u | Belfort/Grote Markt
CAFÉ CLASSIQUE - KOEN COSAERT
stadsbeiaardier van Kortrijk

Maandag 17 augustus | 20u | Sint-Maarten/Begijnhof
KOEN VAN ASSCHE
stadsbeiaardier van Antwerpen en Lier

Maandag 24 augustus | 20u | Sint-Maarten/Begijnhof
DE TOVERFLUIT, opera van W. A. Mozart
ARIEABBENES (beiaard)
& PHILLYABBENES-WELTEN (voordracht)

Maandag 31 augustus | 20u | Sint-Maarten/Begijnhof
HANDEL & CO - KOEN COSAERT
stadsbeiaardier van Kortrijk
& ENSEMBLE RESPIRO OLV FRANCIS MICHELS

Foto's: Michael Van Quickenborne, Leopold I-straat 13/0042, Kortrijk | vorm: team communicatie Stad Kortrijk

Tijdens de zomermaanden juli en augustus krijgt de Kortrijkzaan naar jaarlijkse gewoonte een gezonde portie beiaardmuziek voorgeshoteld. Iedere maandagavond vanaf 20 uur bespelen beiaardiers uit binnen- en buitenland de klokken van het Belfort op de Grote Markt of van de Sint-Maartenskerk.

Geschiedenis

Het instrument is in de Lage Landen in de 16e eeuw ontstaan, toen de rijkere steden hun belforten en kerktorens niet alleen voor het oog verfraaiden, maar ook een nieuw geluid toevoegden aan de torenklokken. De eerste echte beiaard zou gebouwd zijn in Oudenaarde in 1510.

Het woord beiaard komt van ‘beieren’, een ander woord voor klokkeluiden. Carillon is een verbastering van ‘quadrillon’, verwijzend naar de 4 belletjes, die wijze van voorslag aankondigen dat de grote klok zal luiden om het uur aan te geven

Het was de resultante van de voorafgaande evolutie op drie domeinen:

- Een verbetering van de giettechniek van bronzen klokken. Men slaagde er steeds beter in om aan klokken een juiste, en min of meer vooraf bepaalde toonhoogte mee te geven.
- Een technologische evolutie in het raderwerk voor het overbrengen van bewegingen naar hamers, klepels, klokken. Wellicht is het daarom dat de eerste beiaarden ontstonden in steden die ook sterk stonden in de weef- en textielindustrie, waarvoor ook vrij ingewikkelde machines werden gebruikt. Naar analogie met het weefgetouw noemt men trouwens de gespannen horizontale draden tussen klavier en klok de schering.
- Een nauwkeuriger tijdmeting. Het bekendmaken aan de stedelingen van het juiste uur, had een regulerende functie. Het aantal slagen van een luidklok gaf het uur aan. Omdat de burgers niet van tevoren wisten (ze hadden zelf geen horloge) wanneer de klok zou slaan, moesten ze worden "verwittigd" om het aantal slagen te tellen. Dit verwittigen gebeurde door een "voorslag" van enkele kleinere klokjes. Het uitbreiden van die voorslag tot meerdere klokken van verschillende toonhoogte gaf de mogelijkheid kleine melodieën ten gehore te brengen. Als die klokken werden verbonden met een "stokkenklavier", waarop men manueel kon spelen, was er sprake van een beiaard of carillon.

Muzikale perceptie

Geen enkel instrument is zo sterk aanwezig in de openbare ruimte als de beiaard. In het stadscentrum kun je er niet aan ontsnappen. Denk maar aan de hilariteit die in de pers veroorzaakt werd door een conflict tussen Tieltse horeca-uitbaters en de wat excentrieke stadsbeiaardier Jozef Van Maele.

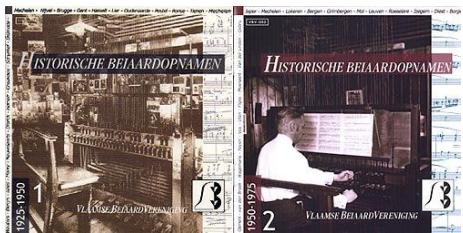
Zo klaagden zij dat “hij te luid speelde”. Maar dat is onzin. Het is onmogelijk een stokkenklavier zacht aan te slaan en zeker te zijn dat er geluid komt. En men zou de stokken wellicht eerder breken, dan dat men merkelijk luider speelt.

Er zijn mensen die denken dat beiaardmuziek per definitie religieus is. Ook dat slaat nergens op.

Beiaarden zitten in kerktorens omdat dit nu eenmaal de hoogste gebouwen in de stad zijn.

En klokken hadden vooral de taak om de tijd aan te geven en alarm te slaan bij onheil, zoals brand en oorlog.

CD's uit de collectie

- Historische beiaardopnamen 1925-1950, vol. 1 (radio 3, 2000) Recital BEIAARD 7 CD
 Historische beiaardopnamen 1925-1950, vol. 2 (Klara, 2001) magazijn muziek klas cd 14353
 Beiaard (Jef Denyn, 2011) DENYN 7.11 CD
 Beiaard van Antwerpen (Jop Haazen, 1999) Magazijn muziek Klas cd 14347
 10 preludes voor beiaard (Eddy Marien, magazijn muziek Klas cd 14352
 Carillon van Brugge Aimé Lombaert Eugeen Uten RECITAL BEIAARD 5 CD
 Grands maîtres du carillon : intégrale des préludes pour carillon / Matthias Van den Gheyn Magazijn Muziek : cd 14351
 Landscapes / Aimé Lombaert (beiaard); Harmonie-orkest van de Gidsen Magazijn Muziek : cd 14350
 Carillon and guitar / gitaar Wim Brioen ; beiaard Eddy Marien Magazijn Muziek : reci cd 1660

- Concert de carillon : Staf Nees au carillon de St Rombaut à Malines Magazijn Muziek : digi 60 cd 31869
 Concert de carillon / Ghislain Pouseele Magazijn Muziek : digi klas cd 28401

- Le carillon du Beffroi de Mons : Folklore authentique de Mons et le Borinage / Paula Vandewiele
 Muziek : Recital : BEIAARD Van de Wiele 1 CD
 The carillon of the Sint-Rombouts cathedral at Malines Magazijn Muziek : klas cd 14354
 Beiaard / Jef Denyn & Jo Haazen DENYN 7.11 CD
 Carillon of the Belfry of Ghent (Johan De Stoop, 1988) magazijn klas cd 14348

Elpees

Beiaarden in West-Vlaanderen

Magazijn Muziek B&G KR 105
Digi klas cd 28393

Jo Haazen bespeelt de beiaard van Antwerpen

Magazijn Muziek : klas vinyl 32464

Beiaard van Oostende (Ephrem Delmotte)

Magazijn Muziek : 65 VRT vinyl 31442

Carillon of Bruges Aimé Lombaert

Magazijn Muziek : klas vinyl 32463

Carillon classique

Magazijn Muziek : VRT vinyl 35318

Magazijn Muziek : klas vinyl 32465

Magazijn Muziek : 65 vinyl 22493

The bells of Bruges [SINGLE] / Eugeen Uten

Beiaard - Carillon Mechelen (Piet Van den Broeck)

Magazijn Muziek klas vinyl 32467

Veillée de Noël : chants et carillons de Noël, musique pour les jours de fête Magazijn Muziek 91 vinyl 14531

Four mighty bronze voices from the low countries : four famous carillons from Belgium and the Netherlands

Magazijn Muziek : VRT vinyl 35711

Folklore van eigen bodem en uit alle landen en tijden: op de beiaard van St. Lauriens te Lokeren (Jo Van Eetvelde)

Magazijn muziek 65 VRT 31764

Boeken

Le carillon de Bruges (L. Gilliodts-Van Severen, 1912)

Magazijn M 10584

Beiaarden en klokkenspellen in West-Vlaanderen (Martin Formesyn,

Magazijn Mv41993)

Zingend brons: 500 jaar beiaardmuziek in de Lage Landen en de Nieuwe Wereld (Luc Rombouts, 2010)

Muziek informatie 786.7

Beiaardkunst in de Lage Landen (André Lehr, 1991)

Magazijn MB 841

Alle klokken luiden: over carillons en klokkenspelen (Heleen van der Weel, 1979)

Magazijn MB 1164

Kortrijk 11 juli herdenking 1974: inhuldiging nieuwe beiaard

KR 1170